

вивчають реакцію відвідувачів на нововведення та планують збільшити кількість інтерактивних гідів до десяти – по одному в кожному залі. Технологія інтерактивності приваблива не тільки для відвідувачів, але стає основною тенденцією розвитку музеїв [1, с. 80].

Ще одна важлива роль у розвитку музею – спонсори, благодійники, меценати. Заможні люди розуміють рентабельність передачі коштів музейним закладам, які безперечно зміцнюють культурний імідж та туристичну привабливість регіону чи конкретного міста, що сприяє розвитку інфраструктури та економіки краю, позитивно впливає на його бізнесову структуру.

Тому нагальною необхідністю виступає глобальне партнерство, коли суспільство має допомагати музею, а музей – суспільству. У цьому працівники музею намагаються віднайти людей, які хотіли б передати кошти на користь подальшого розвинення усіх проєктів для більшого пропагування історичних пам'яток серед населення.

Отже, з вищезазначеного можна зробити висновок, що працівники Вороновицького музею намагаються впровадити різноманітні форми роботи для перспективного розвитку музею в сучасних умовах. Триває і далі вивчення методів для покращення музейної справи Вороновицького музею історії авіації та космонавтики, втілення нових ідей, а також розроблення плану для залучення нових відвідувачів.

Література

1. Маньковська Р.В. Сучасні музейні комунікації та перспективи їх розвитку. – Краєзнавство. К.: Фоліант. – 2013. Вип. 3. – С. 75-84.
2. Матт Г., Флатц Т., Льодерер Ю. Культура і гроші. Музей – підприємницька діяльність. Практичний poradnik. – К., 2009. – 173 с.
3. Ноль Л.Я. Компьютерные технологии в музее. Учебное пособие. – М., 1999. – 137 с.
4. Скрипник Г. Етнографічні музеї України. – К.: Наукова думка. – 1989.

ОСОБЛИВОСТІ ЗБЕРЕЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ГЕОЛОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ У МУЗЕЙНОМУ ПРОСТОРІ

Деревська К.І., Руденко К.В., Гриценко В.П., Ісаєв С.Д.

Робота присвячена розробці сучасних науково-методичних підходів до збереження об'єктів геологічної спадщини у музейному просторі. Головним об'єктом наукового моніторингу, збереження і дослі-

дження в першу чергу виступають геологічні розрізи у відслоненнях, що мають наукове значення, серед них стратотипічні розрізи різного рангу. Стратотип необхідний для єдності в розумінні обсягу та змісту стратиграфічного підрозділу, а отже і історії геологічного розвитку регіону і навіть планети у цілому. Звідси випливає важливість збереження цього певного розрізу, який виділяється дослідником, що вперше встановив той чи інший стратиграфічний підрозділ.

На сьогодні в межах України виділено близько 600 об'єктів геологічної спадщини, що мають наукову цінність, проте більше половини з них не мають офіційного статусу, чи знаходяться в межах природоохоронних територій і не виділені в окремий об'єкт природо-заповідного фонду (ПЗФ) (рис.) [1].

Як виявляється, в нашій країні для збереження важливого природного об'єкту не достатнім є оформити геологічну пам'ятку і отримати на неї охоронний документ. У більшості випадків екологічний моніторинг геологічного середовища вказує на недбале ставлення виконавчого органу влади до природоохоронного об'єкту (ПОО). Спостерігаються порушення статей Закону «Про природно-заповідний фонд України» стосовно охорони та використання, а також відсутність державного контролю за додержанням охоронного режиму територій та об'єктів ПЗФ. Таке ставлення призводить до руйнування, захарашення та знищення предмету зберігання.

Такому відношенню сприяє відсутність інформаційного поля серед населення; унікальні пам'ятки не включені до туристичних маршрутів і не висвітлюються в обласних краєзнавчих музеях.

Ідея представлення об'єктів геологічної спадщини у музейному просторі виникла нещодавно і враховує наступні особливості охорони відслонень:

1. Розміри ПОО. За протяжністю і висотою відслонення можуть досягати значних розмірів і, відповідно, це унеможливило завдання представити весь спектр різновидів, які беруть участь у конкретному об'єкті. Протяжність геологічних пам'яток на схилах Дніпра та його водосховищ сягає 8-11 км, а висота іноді становить від 20 до 80 м. Останнім часом стало можливим дослідження природних об'єктів за допомогою наземної об'єктометрії, лазерного сканування, дронів і БПЛА (Бубняк, 2020).

2. Різноманіття структур і текстур порід. Очевидно, що не можливо представити відслонення в музейній експозиції: всі типи порід розрізу, їх переходи, різновиди і контакти. Зразок породи чи група зразків не можуть представити повний літолого-стратиграфічний розріз (стратотип), а тільки частково характеризують типи порід, якими

складений геологічний об'єкт. Породи у розрізі можуть бути рихлими, не представницькими, такими, що руйнуються за певних умов. Для презентації ПОО у музейному просторі важливим є зібрати повну колекцію порід з прив'язкою до місцевості розрізу з подальшою можливістю за появи найсучасніших методик досліджувати породні комплекси пам'ятки природи.

3. Відкритість та доступність ПОО. Значна кількість об'єктів геологічної спадщини є слабо доступними у різні пори року, не мають під'їздів, вимагають спеціальних очисних робіт. Також протяжність вздовж водойм ускладнює відвідування ПОО протягом року. Такі умови унеможливають прямий огляд геологічного розрізу, а потребують спеціального обладнання і оглядових майданчиків. В даному випадку бажано у музеї представляти фотографії з різних ракурсів, для кращого розуміння геологічної будови об'єкту заповідання.

4. Наявність скам'янілих решток у осадових відкладах може призвести до знищення геологічного об'єкту внаслідок не контрольованого видобутку палеонтологічних артефактів.

Всі перераховані дані дають підставу зробити наступні висновки.

Для представлення об'єктів геологічної спадщини у сучасному музейному просторі необхідним є:

1) отримання представницького кам'яного матеріалу, який характеризує головні складові геологічного об'єкту з прив'язкою зразків до стратиграфічної колонки та розрізу;

2) надання графічного матеріалу, фотографій, стратиграфічної колонки, перерізу тощо;

3) підготовка колекції короткометражних фільмів про відповідний період геологічного часу з наступною демонстрацією їх у відповідних експозиціях, а також макетів чи діорам;

4) впровадження доступної електронної база даних, яка містить мінералого-петрографічну, літологічну, геолого-структурну, стратиграфічну характеристики об'єктів, фотоматеріали, а також всю іншу наукову і прикладну інформацію за конкретним об'єктом геологічної спадщини, для вільного використання її відвідувачами музейного простору;

5) проведення робіт стосовно збереженню певного геологічного розрізу об'єкту, а також крупних геологічних структур значної протяжності або їх груп, для чого створювати нові геологічні пам'ятки та відкривати відповідну експозицію безпосередньо на місцях у науково-освітніх центрах; 6) включення об'єктів геологічної спадщини до туристичних маршрутів різного спрямування.

Функцією музейного чи іншого виставково-пізнавального простору є збереження геологічної інформації щодо природних об'єктів,

які мають важливе наукове значення, та створення умов їх подальшого наукового дослідження; ознайомлення широкого кола населення з унікальними геологічними процесами минулого і майбутнього.

Література

Бубняк А, Бубняк І, Гавриленко О. Досвід застосування наземної обл. рамметрії, лазерного сканування, дронів і БПЛА для дослідження природних об'єктів // Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції «Геологічне, гідрогеологічне та біологічне різноманіття Полісся» (до 130-річчя від дня народження видатного польського дослідника Полісся Станіслава Малковського), 2020. С. 3-7.

Геологічна пам'ятка «Кам'яне село», Житомирська обл.

Геологічна пам'ятка «Палеогено-неогенові відклади» Київська обл.

РЛП «Гранітно-степове Побужжя», Миколаївська обл.

Геологічна пам'ятка «Біла скеля» Дніпропетровська обл.

Відслонення ямпільських пісковиків, р. Немія, Вінницька обл.

Геологічна пам'ятка «Відклади неогену», Вінницька обл.

Приклади знаходження об'єкти геологічної спадщини на території України.

КОСМІЧНИЙ ШЛЯХ НКМЗ

Дзержинська Л.О., Дзержинський В.О.

Відвідувачі музею історії Новокраматорського машинобудівного заводу здебільшого – це діти, школярі та студенти. Це не може не тішити, адже основною функцією музеїв є передача історико-культурної спадщини від покоління до покоління.

Музей історії НКМЗ – науково-технічний, який музейними засобами демонструє історію розвитку науки і техніки України. Документи, речі, з якими зв'язані важливі події, сувеніри, фотографії тощо – все це дає певну матеріальну опору у формуванні особистості. Учнівська і студентська молодь – це найвдячніша й найбільш спрагла до пізнання музейна аудиторія.

Музей розширює зміст навчально-виховного процесу, пропонуючи оглядові й тематичні екскурсії. Оглядова екскурсія передбачає загальне ознайомлення з експозицією музею, тематична – з музейними матеріалами, що висвітлюють певну тему. Запрошуємо на одну з них.

Нині про це начебто можна говорити відкрито, але новокраматорські творці космічних технологій не поспішають розкривати свої секрети. Завісу таємниці можна відкрити в залі спеціальної техніки. Екс-